

Gedragcode

Podiumschool vindt een veilige fysieke en sociale omgeving voor haar deelnemers, cursisten, vrijwilligers en medewerkers belangrijk. Een van de hulpmiddelen daarbij is het gebruik van een gedragscode. Hierin staat wat wel en niet gewenst is in de omgang tussen vrijwilligers, personeel en deelnemers en cursisten

Veel grenzen in het contact tussen vrijwilligers, personeel en deelnemers en cursisten binnen de Podiumschool zijn niet eenduidig. De ene deelnemer/cursist wil even op schoot zitten als het troost zoekt, de ander heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor alle deelnemers/cursisten en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel deelnemers/cursisten is dichtbijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen vrijwilligers/personeel en deelnemers/cursisten die bij ons komen absoluut ontoelaatbaar zijn!

Daarom hebben wij als stichting voor al onze vrijwilligers/personeel een gedragscode opgesteld. Deze is **vastgesteld op 29-10-2021** in en met het volledige bestuur en daardoor voor alle deelnemers/cursisten/medewerkers van toepassing. De gedragscode vormt een aanvulling op het Wetboek van Strafrecht waarin is opgenomen wat juridische grenzen zijn in de omgang met minderjarigen.

1. De vrijwilliger/medewerker zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de deelnemer/cursist zich veilig en gerespecteerd voelt
2. De vrijwilliger/medewerker gaat zo om met een deelnemer/cursist dat zijn/haar waardigheid niet wordt aangetast
3. De vrijwilliger/medewerker dringt niet verder door in het privéleven van de deelnemer/cursist dan functioneel noodzakelijk is.
4. De vrijwilliger/medewerker onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de deelnemer/cursist. Alle seksuele handelingen, -contacten en -relaties tussen vrijwilliger/medewerker en deelnemer/cursist tot 18 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
5. De vrijwilliger/medewerker raakt de deelnemer/cursist niet op zodanige wijze aan, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden.

6. De vrijwilliger/medewerker gaat tijdens kampen en activiteiten met respect om met deelnemers/cursisten en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals slaapzalen, tenten, omkleedruimten, douches etc.
7. De vrijwilliger/medewerker beschermt de deelnemer/cursist naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij de deelnemer/cursist is betrokken, wordt nageleefd.
8. Als de vrijwilliger/medewerker gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de daarvoor door het bestuur aangewezen personen.
9. De vrijwilliger/medewerker krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn.
10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de vrijwilliger/medewerker in de geest van de gedragscode handelen en zo nodig daarover in contact te treden met een door het bestuur aangewezen personen. (per november 2021 zijn dit Marcel van der Horst, voorzitter en Jildou Tjoelker, penningmeester)

Toelichting gedragscode

Veel grenzen in het contact tussen vrijwilligers en deelnemers/cursisten binnen de Podiumschool zijn niet eenduidig. De ene deelnemer/cursist wil even op schoot zitten als het troost zoekt, de andere deelnemer/cursist heeft behoefte aan een aai over de bol en weer een ander vindt het niet prettig om aangeraakt te worden. Hierover kunnen dus nooit precies grenzen worden afgesproken die voor iedereen en in alle situaties gelden. Dat is maar goed ook, want voor veel deelnemers/cursisten is dichtbijheid en lichamelijk contact een voorwaarde om te groeien. Maar er is wel één heel duidelijke grens en dat is de grens dat seksuele handelingen en contacten tussen vrijwilligers/medewerkers en deelnemers/cursisten die bij ons komen absoluut ontoelaatbaar zijn!

In art. 249 van het Wetboek van Strafrecht staat: Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met *gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie*). Daarnaast is iedere vorm van seksuele toenadering met jeugdigen beneden de 16 jaar of met iemand met een ontwikkelingsachterstand verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 244, 245, 247, 248a, 249). En het afbeelden maken van seksuele gedragingen van iemand die nog geen 18 jaar is, is ook verboden (Wetboek van Strafrecht: artikel 240b).

Bovenstaande geldt bij de Podiumschool ook voor iemand met een ontwikkelingsachterstand.

Daarom hebben wij als stichting voor al onze vrijwilligers/medewerkers een gedragscode opgesteld. Deze is opgenomen in het Huishoudelijk reglement en daardoor voor iedereen die betrokken is bij de Podiumschool van toepassing.

In deze gedragscode wordt gesproken over vrijwilliger/medewerker en deelnemer/cursist. Onder vrijwilliger wordt in de gedragscode iedereen verstaan die binnen de Podiumschool vrijwilligerswerk verricht of stage loopt. Onder medewerker wordt verstaan iedereen die professioneel gezien voor de Podiumschool werkt. Onder deelnemers worden verstaan, mensen die deelnemen aan de dagbestedingsactiviteiten van de Podiumschool. Onder cursisten wordt verstaan iedereen die deelneemt aan een toneelcursus, workshop, of andere activiteit bij de Podiumschool.

1. De vrijwilliger/medewerker zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de deelnemer/cursist zich veilig en gerespecteerd voelt. De deelnemer/cursist moet worden gerespecteerd. Er mag geen onderscheid worden gemaakt naar of nadruk worden gelegd op godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, culturele achtergrond, leeftijd of lichamelijke kenmerken. Dat betekent dat de deelnemer/cursist zich

zowel tijdens de activiteiten van de stichting, maar ook daarbuiten veilig moet voelen en het gevoel moet hebben dat hij zich - letterlijk - vrij kan bewegen.

2. De vrijwilliger/medewerker gaat zo om met een deelnemer/cursist dat zijn/haar waardigheid niet wordt aangetast. Dit betekent dat je een deelnemer/cursist op een manier bejegend die hem in zijn waardigheid aantast. Je onthoudt je van discriminerende, kleinerende of (seksueel) intimiderende opmerkingen en gedragingen. Dit geldt tijdens de activiteiten, maar ook daarbuiten, tijdens alle activiteiten die door of namens de stichting worden georganiseerd.

3. De vrijwilliger/medewerker dringt niet verder door in het privéleven van de deelnemer/cursist dan functioneel noodzakelijk is. In het werk kan het voorkomen dat je deelnemers/cursisten ook kent vanuit sociale contacten. Binnen de stichting ben je echter altijd de verantwoordelijke. Binnen de stichting gaat het niet om vriendschap of andere sociale relatie, maar om de relatie vrijwilliger/medewerker – deelnemer/cursist. Het is belangrijk dat de vrijwilliger/medewerker zich bewust is van zijn positie, die ook buiten de stichting door kan spelen. Het gaat erom dat de vrijwilliger/medewerker gepaste afstand houdt en niet verder doordringt in het privéleven van de deelnemer/cursist dan nodig is voor het gezamenlijk gestelde doel (activiteit) van de stichting. Bijvoorbeeld: het onnodig vragen stellen over het privéleven, persoonlijke afspraakjes maken, contact opnemen met de deelnemer/cursist buiten de activiteiten van de stichting om, deelnemers/cursisten thuis uitnodigen (in een één op één situatie), enzovoort.

4. De vrijwilliger/medewerker onthoudt zich van elke vorm van seksuele benadering en misbruik ten opzichte van de deelnemer/cursist. Alle seksuele handelingen, -contacten en -relaties tussen vrijwilliger/medewerker en deelnemer/cursist tot 18 jaar of met iemand met een ontwikkelingsachterstand zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik. De vrijwilliger/medewerker mag zijn positie en relatie nooit gebruiken voor doeleinden ten eigen nutte die in strijd zijn met zijn verantwoordelijkheid, of die de grenzen van de relatie overschrijden. Hierbij kan worden gedacht aan:

- een seksueel / erotisch geladen sfeer scheppen;
- seksueel getinte opmerkingen en insinuaties, zoals grof taalgebruik of schuine moppen;
- het stellen van vragen over seks, bijvoorbeeld over masturbatie, frequentie en vormen van vrijen;
- de deelnemer/cursist op een niet-functionele wijze bekijken en aanraken waarbij de ogen of handen zijn gericht op de geslachtskenmerken;
- bevrediging van de eigen seksuele verlangens.
- alle seksuele handelingen en relaties tussen vrijwilligers/medewerkers en deelnemers/cursist tot 18 jaar, of met iemand met een ontwikkelingsachterstand, zijn ontoelaatbaar en strafbaar volgens artikel 249 Wetboek van Strafrecht.

Tussen volwassenen en kinderen / jeugdigen is sprake van een natuurlijk overwicht en dus een machtsverschil. Een kind kan daardoor zaken moeilijker weigeren, of overzien waar het om gaat. Het is aan de volwassene om de grenzen te bewaken. Dit geldt ook voor mensen met een ontwikkelingsachterstand / verstandelijke beperking. De kalenderleeftijd vormt bij hen geen criterium, maar het feit dat zij een achterstand hebben in de verstandelijke en/of emotionele en sociale ontwikkeling.

Dit betekent dat de vrijwilliger/medewerker:

- nooit seksuele toenadering zoekt tot deelnemers/cursisten en/of een seksueel of erotisch geladen sfeer scheidt (bijvoorbeeld door het laten zien van porno, of de eigen geslachtsorganen);
- een deelnemer/cursist nooit gebruikt voor bevrediging van de eigen seksuele en/of agressieve verlangens;
- nooit (met seksueel gedrag) mag ingaan op verliefde gevoelens, seksuele verlangens of fantasieën van de deelnemer/cursist óók niet wanneer hij/zij je daartoe lijkt uit te nodigen, dan wel onomwonden uitnodigt;
- wanneer er een erotisch/seksueel geladen sfeer mocht ontstaan, of zou kunnen ontstaan, tussen de vrijwilliger/medewerker en de deelnemer/cursist, de vrijwilliger/medewerker afstand neemt en de situatie bespreekbaar maakt met medecollega's, het bestuur of de vertrouwenspersoon;
- wanneer bij de vrijwilliger/medewerker gevoelens van verliefdheid, maar ook afkeer of agressie ontstaan t.o.v. de deelnemer/cursist, neemt de vrijwilliger/medewerker afstand en maakt de situatie bespreekbaar met medecollega's, het bestuur of de vertrouwenspersoon.

5. De vrijwilliger/medewerker raakt de deelnemer/cursist niet op zodanige wijze aan, dat deze aanraking naar redelijke verwachting als seksueel of erotisch van aard ervaren zal worden. Uitgangspunt is dat de deelnemer/cursist het als seksueel getint ervaart. Bijvoorbeeld: het te lang vasthouden van een hand bij begroeten of afscheid nemen, iemand naar je toe trekken, je tegen de deelnemer/cursist aandrukken, een tongzoen geven, aanraken van billen en borsten, enzovoort. Functionele aanrakingen zijn soms noodzakelijk (bv helpen bij het naar de wc gaan) of wenselijk (bv troosten) en mits daar geen misbruik van gemaakt wordt, toegestaan. De vrijwilliger/medewerker moet er voor zorgen dat daar waar lichamelijk contact noodzakelijk en functioneel is, dit contact of deze aanraking niet verkeerd - in de zin van seksueel getint of intimiderend - kan worden geïnterpreteerd. De vrijwilliger/medewerker houdt bij lichamelijk contact rekening met grenzen die de deelnemer/cursist aangeeft, leeftijd, ontwikkelingsniveau, achtergronden, de specifieke situatie en wat maatschappelijk en/of cultureel als aanvaardbaar wordt gezien.

6. De vrijwilliger/medewerker gaat tijdens kampen en activiteiten met respect om met deelnemers/cursisten en de ruimtes waarin zij zich bevinden, zoals slaapzalen, omkleedruimten, douches etc. Met respect betekent in dit geval bijvoorbeeld dat:

- de vrijwilliger/medewerker en deelnemer/cursist bij voorkeur niet met zijn tweeën op reis gaan, maar met bijvoorbeeld een extra vrijwilliger/medewerker of meerdere deelnemers/cursisten;
- de vrijwilliger/medewerker en de deelnemer/cursist in een één op één situatie niet op één kamer slapen; er zijn minstens twee vrijwilligers/medewerkers op een groep deelnemers/cursisten;
- met respect omgaan met de ruimtes waarin de deelnemers/cursisten zich bevinden, betekent dat de deelnemer/cursist zich daar veilig moet voelen, zijn privacy gewaarborgd is en sociale controle niet is uitgesloten. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan:
- niet zonder aankondiging de slaapzaal of tent betreden en bij voorkeur in gezelschap van een andere volwassene;
- de deur of tent open laten staan na het binnentreden, tenzij duidelijk is dat beiden behoefte hebben aan een zekere privacy;
- gesprekken met de deelnemer/cursist in een neutrale ruimte worden gehouden (niet in kleedruimte, slaapkamer of tent).

7. De vrijwilliger/medewerker beschermt het de deelnemer/cursist naar vermogen tegen vormen van ongelijkwaardige behandeling en seksueel misbruik en ziet er actief op toe dat de gedragscode door iedereen die bij de deelnemer/cursist is betrokken, wordt nageleefd. De vrijwilliger/medewerker heeft binnen zijn mogelijkheden de verantwoordelijkheid voor de veiligheid en het welzijn van de deelnemer/cursist. Indien de vrijwilliger/medewerker grensoverschrijdend gedrag signaleert is hij verantwoordelijk het ongewenste gedrag te (doen laten) stoppen en te zorgen voor de veiligheid van de deelnemer/cursist. De vrijwilliger/medewerker is alert op signalen die kunnen wijzen op seksueel misbruik / overtreding van de gedragscode.

8. Als de vrijwilliger/medewerker gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode en bij vermoedens van seksueel misbruik, is hij verplicht hiervan melding te maken bij de daarvoor door het bestuur aangewezen personen (per november 2021 zijn dit Marcel van der Horst, voorzitter en Jildou Tjoelker, penningmeester). Alle vermoedens of constatering van seksueel misbruik moeten worden gemeld. Het kan zijn dat een deelnemer/cursist een vrijwilliger/medewerker in vertrouwen neemt en vertelt dat iemand hem/haar misbruikt. De vrijwilliger/medewerker belooft in een dergelijk geval geen geheimhouding. Feiten van vertrouwelijke aard, aan jou toevertrouwd, moeten te allen tijde worden gerespecteerd. Maar wanneer de belangen van de deelnemer/cursist in het geding zijn, dient de vrijwilliger/medewerker hiervan melding te maken of tenminste een derde te raadplegen. Indien enigszins mogelijk gebeurt dit in overleg met de deelnemer/cursist.

9. De vrijwilliger/medewerker krijgt of geeft geen (im)materiële vergoedingen die niet in de rede zijn. Door vergoedingen dreigen de objectiviteit van het handelen en de onafhankelijke positie van de vrijwilliger/medewerker en die van de deelnemer/cursist in het gedrang te komen. Hierdoor kan een voedingsbodemp ontstaan voor (seksueel) machtsmisbruik.

10. In die gevallen waar de gedragscode niet (direct) voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaald gedrag zal de vrijwilliger/medewerker in de geest van de gedragscode handelen en zo nodig daarover in contact treden met een door het bestuur aangewezen persoon. Dit betekent dat de vrijwilliger/medewerker ook alert is op gedragingen die

niet direct als seksueel misbruik of intimidatie zijn te betitelen, maar wel als grensoverschrijdend worden ervaren. Ook in dit geval is het belangrijk dat passende maatregelen worden genomen, zoals het aanspreken van de persoon in kwestie. Desgewenst kan de vrijwilliger/medewerker de in het protocol genoemde personen raadplegen.